

Čís. 740.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Pod skutkovou podstatu § 21 cit. nař. spadá též nabízení vyšší než přípustné ceny, třeba k uzavření koupě nedošlo.

(Rozh. ze dne 20. února 1922, Kr II 4/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 26. listopadu 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 20 čís. 2 lit. a) a b) cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. a přečinem dle § 21 čís. 2 a) téhož cís. nař.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. stížnost namítá, že v stěžovatelově jednání, které podřadčeno bylo napadeným rozsudkem pod skutkovou podstatu přečinu ve smyslu § 21 čís. 2 a) cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., trestného činu vůbec spatřovati nelze. Pokud zmateční stížnost vytýká dotyčné části rozsudkového výroku nejasnost a nedostatek důvodu a pokud takto uplatňuje důvod zmatku dle § 281 čís. 5 tr. ř., byla zavržena již v zasedání neveřejném. Dotyčným rozhodnutím byla zejména doličena bezpodstatnost námitek, jimiž brojí stížnost proti rozsudkovému výroku v ten smysl, že rozsudek jednak opomenul zjistiti, zda hodlal stěžovatel brambory, o něž šlo, dále zciziti, jednak že nesprávně zjistil, že hájení se stěžovatelovo, dle něhož neučinil za brambory určité nabídky, bylo vyvráceno. Stížnost však zdůrazňuje dále, že pojmovým předpokladem skutkové podstaty dle § 21 cís. nař. jest, aby mezi dvěma osobami došlo k jednání o koupi předmětů potřeby, a dovozuje, že v tomto případě, v němž stěžovatel brambory ještě nekupoval, v němž nebylo nic bližšího domluveno, ba ani o nějakém množství brambor mluveno, nedošlo k nákupu, jaký předpokládá § 21 cís. nař. Mohlo prý by se jednati nanejvýše o zamluvení si brambor u Marie L-ové stěžovatelem, po případě o jeho slib, že jí za okolností dá za brambory 40 K, a tedy snad, jak praví stížnost, o jakési beztrestné přípravné jednání pro budoucí přeplácení. Námitka je právně bezpodstatná. Účelem ustanovení § 21 cís. nař. je zřejmě snaha brániti stoupání cen předmětů potřeby, které hrozí přivoditi zejména počínání těch, kdož při nákupu předmětů potřeby, jež hodlají dále zciziti, přeplácejí ceny aťsi již ve snaze, aby jich nakoupili bez ohledu na cenu množství co největší, neb u vědomí, že se jim podaří i zboží, jehož sami nabyli za ceny přehnané, ať již za tytéž ceny nebo pravidelně za ceny ještě vyšší dále odbytí. Mohouť jednak případy, v nichž se následkem přeplácení cen dostalo určitým držitelům předmětů potřeby za ně cen vyšších, než které sami požadovali, nebo než byly ceny úředně stanovené nebo konečně ceny dotud obvyklé, působiti mocí příkladu k tomu, že nejen oni držitelé předmětu potřeby při dalších příležitostech, nýbrž i jiní majitelé stejných nebo podobných předmětů dají se zlákat k tomu, aby na příště cenu, jednou nabídnutou nebo poskytnutou, sami požadovali, jednak může pře-

plácení cen nákupčími určitých předmětů potřeby pohnouti i jiné nákupčí, aby si při nákupu těchto předmětů počínali způsobem stejným jako oni. Jest pak na bledni, že tyto hospodářsky nanejvýš škodlivé účinky přináší sebou nejen ony případy, v nichž k nákupu předmětů potřeby skutečně došlo, nýbrž i takové případy, kde za jednání o koupi předmětů potřeby ceny přepláceny, to jest ceny vyšší, než je cena požadovaná nebo úředně stanovená nebo konečně cena dotud obvyklá, i jen nabízeny byly, byť k uzavření koupě prozatím nebo z jakéhokoli důvodu vůbec nedošlo. V tomto smyslu dlužno chápati pojem nákupu ve smyslu § 21 cís. nař., jemuž vyhovuje v přítomném případě tím spíše rozsudkové zjištění, dle něhož stěžovatel — dle rozsudkového výroku při nákupu brambor — nabízel různým osobám 40 K za 1 q, čímž přeplácel cenu úředně stanovenou, která tehdy činila pouze 20 K za 1 q.

Čís. 741.

**Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).
Řetězový obchod prodejem tabáku osobám mladistvým.**

(Rozh. ze dne 20. února 1922, Kr II 118/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 21. června 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem řetězového obchodu ve smyslu § 23 č. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost vychází s právního hlediska, že o vmísení se mezi výrobce a spotřebitele, které by zakládalo skutkovou podstatu řetězového obchodu, může býti při tabáku a tabákových výrobcích řeč pouze tehdy, byla-li jím porušena rovnováha monopolisovaného obchodu, čemuž není dle názoru stížnosti tak tehdy, byl-li tabák nebo byly-li tabákové výrobky prodány osobám mladistvým, kterým dle platných předpisů tabákový přiděl nepřísluší a které tudíž dle názoru stížnosti za spotřebitele pokládati nelze; při tom vychází stížnost z předpokladu, že z nákupu tabáku v úředně stanovených prodejnách jsou jako mladistvé vyloučeny osoby, které nedosáhly 18. rok věku svého. Tento poslední předpoklad je však mylným. Rozhodnými jsou v tom směru předpisy nařízení ministerstva financí ze dne 15. dubna 1918 čís. 145 ř. zák., jehož § 2 stanoví, že jako kmenoví zákazníci smějí do listiny zákazníků býti pojaty pouze mužské osoby, které počátkem kalendářního roku, v němž se přihlašují, již překročily 17. rok věku svého, a dle jehož § 8 jsou z nákupu tabáku i jako krámoví zákazníci vyloučeni vedle dětí mladiství ve smyslu předpisů, vydaných k ochraně dorůstající mládeže. Lze zcela bezpečně za to míti, že i § 8, v němž určitá hranice věková vytčena není, má na zřeteli nanejvýš věk 17 let, jako onu hranici věkovou, při níž dosahuje nároku na nákup tabáku aspoň zákazník krámový, nebo věk ještě nižší, neboť sotva lze si představit, že by u srovnání s nároky kmenového